

Digitális tartalom, digitális szolgáltatás – K2 továbbképzési sorozat

2018. 12. 04.

Oktatástámogatás elektronikus és online eszközökkel

Szabó Piroska:
Új oktatási és tanulási módszerek a könyvtárakban

New methods of teaching and learning in libraries / Ann Whitney Gleason. - Lanham : Rowman & Littlefield, cop. 2017. - XII, 185 p. ; 23 cm. - (Medical Library Association books)
ISBN 978-1-4422-6411-3

Megváltozott igények az oktatásban

Tipikus főiskolai hallgató jellemzői (USA, Department of Education):

- 40%-uk 25 év feletti
- 20%-uk teljes munkaidőben dolgozik
- 1/3 felel csak meg a hagyományos képnek (25 év alatti, eltartott vagy támogatott)

Elvárások az oktatási intézményekkel szemben:

- készségalapú oktatás
- munkaerőpiacon hasznosítható tudás
- hatékonyság mérése, értékelése

Könyvtárak szerepe:

- információs műveltség oktatása
- élethosszig tartó tanulás, kritikai gondolkodás, problémamegoldás, kreativitás fejlesztése

Könyvtárosok oktatói szerepben

Információs műveltségi képzések:

- egy alkalmas könyvtárhasználati oktatás (pl. adatbázis-használat)
- önálló kurzus (pl. tudományos írás, kritikai gondolkodás)
- más kurzusokba, szakos programokba épített folyamatos oktatás

Információs műveltségi keretrendszer – ACRL Framework for Information Literacy (2015)

Tanárszerepben feltűnő könyvtárosok – ez megjelenik az álláshirdetésekből is. Ám az oktatói készségek megalapozása nem része a könyvtárosképzésnek. (Megoldás: önképzés, másoddiploma/kiegészítő diploma megszerzése, továbbképzések.)

„Elkötelezett könyvtárosság”: aktív együttműködés az oktatókkal és a diákokkal; oktatás, kutatás és tanulás teljes ciklusának támogatása.

Tanuláselméletek

Közös vonás: konstruktivista megközelítések

- Bloom-féle taxonómia
- Tapasztalati tanulás modellje (Kolb)
- Problémaközpontú tanulás
- Fordított osztályterem
- Társas tanulás
- Aktív tanulás

Benjamin Bloom taxonómiájának kognitív szintjei (1956)

David Kolb elmélete a tapasztalati tanulásról (1984)

Oktatási módszerek az aktív tanulásért

- Tanulási célok kitűzése, keretek kijelölése
- Oktatási módszerek az aktív vagy felfedező tanuláshoz:
  - kiscsoportos viták
  - kvíz
  - Q & A
  - problémamegoldás
  - fogalomtérkép készítése
  - közös munka párokban („think, pair, share”)
- Óratervek készítése – ADDIE-modell (Analysis, Design, Development, Implementation, Evaluation)
- Alkalmazkodás a diákok előzetes tudásához, igényeihez, érdeklődéséhez, tanulási stílusához
- Visszacsatolás, mérés, értékelés (az oktatási időszak alatt és az oktatási időszak végén is)

Hasznos honlapok:

Információs műveltség:

www.loex.org

<http://projectinfolit.org>

www.ala.org/acrl/issues/infolit

www.informationliteracy.org.uk/blog

Oktató könyvtárosok:

<http://acrlog.org>

<http://blendedlibrarian.learningtimes.net>

www.edutopia.org

www.teachthought.com

E-learning

E-learning, online tanulás, blended learning: sajátos pedagógiai igényeket támaszt. Közös bennük: moduláris felépítés.

Nő az e-learning képzések száma; a hallgatói visszajelzések pozitívak, az oktatók szkeptikusabbak.

(Babson Survey Research, USA, 2013: a felsőoktatási hallgatók 33,5%-a vett fel online kurzust, a válaszadó intézmények 74%-a szerint az e-learning legalább olyan színvonalas, mint a hagyományos oktatás. Inside Higher Ed felmérése, USA, 2014: az oktatóknak csak ¼-e értékelte egyenrangúnak az online kurzusokat, a többség szerint ez alacsonyabbrendű oktatási forma.)

Ideális online oktatás ismérvei: minőségi tartalom, strukturált környezet, kooperatív tanulás és interaktivitás elősegítése, kommunikáció megkönnyítése, rugalmasság, diákok munkájának értékelése, technikai segítségnyújtás.

Eszközök:

- fordított osztályterem
- OER (Open Educational Resources)
- MOOC (Massive Open Online Courses)
- LMS (Learning Management Systems) pl. Moodle, Canvas, Blackboard

Multimédia és tanulás

„Multimédia hatás”: a tanulás hatékonyabb, ha az anyag a szöveges mellett képi elemeket is tartalmaz.

A képek, videók használata fenntartja a diákok érdeklődését, de el is vonhatja a figyelmet.

Módszerek:

- felmérések/szavazások
- interaktív tábla
- videók
- (video)játékok
- kiterjesztett valóság
- virtuális valóság
- + a diákok multimédia-projektjei (podcastok, videók készítése)

Hasznos honlapok:

E-learning eszközök:

www.polleverywhere.com

<http://voicethread.com>

www.screencast-o-matic.com

www.google.com/docs/about/

www.edmodo.com

Nyílt oktatási források, oktatóvideók:

www.merlot.org

www.oercommons.org

www.teachertube.com

Mobil technológiák az oktatásban

M-learning: mobil eszközök (okostelefonok, táblagépek) használata az oktatásban.

Veszélyek: az állandó internetkapcsolat elvonja a diákok figyelmét.

Hozadékok: *együttműködés* (pl. felhőben tárolt dokumentumok közös szerkesztése), *autentikus tanulás* (pl. külső helyszínen), *személyre szabhatóság* (pl. összekapcsolás a naptárfunkcióval a diák eszközén).

Számos oktatási intézményben indulnak táblagépprogramok (ingyenes táblagépek biztosítása diákok nagyobb csoportjainak).

Könyvtárak és a mobil technológia:

- mobil weblap, mobil eszközökre optimalizált keresők, katalógusok
- könyvtári applikációk (pl. katalógus, helyfoglalás, értesítések újdonságokról stb.)
- kölcsönözhető laptopok, táblagépek
- táblagéppel „cirkáló” olvasószolgálati könyvtáros
- mobil technológiák (kritikus) használatának oktatása, app-ajánlók közzétevése
- táblagépek használata az információs műveltségi képzéseken
- e-könyvek licencelése, mobil hozzáférés biztosítása a campuson belül

Könyvtári tanulóterek

Tendencia: könyvtári gyűjtemény zárt raktárakba szállítása (apasztása) – a felszabaduló helyen tanulótereket alakítanak ki.

A könyvtár az informális tanulás és készségfejlesztés terepe: maga a tényleges tanulás a tanórák után zajlik, ehhez nyújthat vonzó, kényelmes környezetet a könyvtár.

- Diákoknak: „learning commons”
- Kutatóknak: „research commons”
- + Interdiszciplináris kutatásoknak szentelt tér

Jellemzők:

- magas technológiai felszereltség + sok konnektor saját eszközök számára
- zónák kialakítása egyéni és csoportos, csendes és „hangos” tanuláshoz
- akadálymentes hozzáférés a könyvtár fizikai és online forrásaihoz
- oktatás virtuális támogatása (pl. kötelező irodalom feltöltése LMS-ekbe)
- az oktatótermek elrendezése az aktív tanulást és csoportmunkát segíti

Könyvtári alkotóterek

Alkotófolyamat, kísérletezés, problémamegoldás csoportban: a tanulás leghatékonyabb módja. A diákok itt gyakran egymástól tanulnak.

A könyvtárak teret adhatnak a „kreatív írástudás” fejlesztésének – makerspace mozgalom. Költséghatékonysági érvek is szólnak a könyvtárak központi szerepe mellett.

Alkotóterek típusai:

- adatvizualizációs stúdiók (speciális szoftverekkel + oktatással)
- oktatási célú alkotóterek (felszerelés: a legótól a 3D nyomtatóig)
- videostúdiók az oktatók és a hallgatók számára oktatási anyagok, prezentációk készítéséhez (felszerelés: kamerák, objektívek, állványok, mikrofonok, szoftverek a felvételhez és a szerkesztéshez)
- digitális bölcsészeti központok (digitalizálás, adatgondozás, interdiszciplináris projektek)
- kiadói tevékenység – pl. a diákok is indíthatnak folyóiratot

Hasznos honlapok:

Makerspaces:

<http://makezine.com>

<http://makered.org>

www.fabfoundation.org

<http://themakermap.com>

<http://makerfaire.com>

<http://makerbridge.si.umich.edu>

Köszönöm a figyelmet!